

«Парсы тілінің терминологиясы» пәні бойынша
Midterm бағдарламасы
«5B021000 –Шетел филологиясы», 4 курс, 7семестр

1.Жалпы мәлімет:

Өткізілетін уақыты: апта

Баға: максимум -100

Тақырыптары:

- 1.Терминология — дербес ғылыми пән
2. Терминтанудың ғылымдар жүйесіндегі орны туралы
3. Терминтану және оның салалары
- 4.Парсы тілінің лингвистикалық сипаттамасы мен даму ерекшеліктері
- 5.Парсы тілін зерттеген ғалымдар
- 6.Парсы тілінің типологиялық сипаты
- 7.Тілдегі термин жасаудың басты мәселелері
- 8.Термин жасалымның прагматикасы
- 9..Терминжасау тәсілдері
- 10.Ирандағы тіл Академияларының қызметі және кезеңдері
11. Парсы тілі мен әдебиетінің академиясының құрылуы
12. «فرهنگستان» академиясының терминология саласы бойынша істеген жұмыстарының нәтижесі.
13. Иран Академиясы немесе Иран тілі Академиясының басты мақсаттары
14. Академия құрастырған жаңа терминдер
- 15.Парсы тілі лексикасы дамуының негізгі факторы болған бөтен тілдерден енген терминдер.
- 16.Басқа тілдерден енген кірме сөздердің тарихи жолдары
- 17.Ислам дінінің таралуы
19. Парсы тіліндегі арабизмдер және олардың парсы тіліне әсері
20. Араб тілінің парсы тіліне ену жолдарының тарихы.
21. Араб терминдерінің жасалу жолдары

2. Тапсырмалар: Берілген тақырыптар бойынша дайындалу

3.Әдістемелік нұсқаулық:

Midterm емтиханының мақсаты келесі курстық құзыреттерді игеруді қамтиды
Кәсіби

Тұлғаралық құзыреттілік

Өзге тілдік ортада оқуды жалғастыра алу және кәсіптік қызметін жүргізу мүмкіндігі.

Көптілді және түрлі мәдени әлеуметтік ортада тіл табысу мақсатында академиялық білімін қолдана алу қабілеті. Басқа елдердің мәдениеті мен дәстүрін түсіну. Өзге пән саласы мамандарымен әріптестік байланысты орната алу мүмкіндігі; Жетістікке ұмтылу.

Лингвистикалық құзыреттілік

1.Тілді функционалды қолданудың негізгі түрлеріне қатысу іскерлігі, ақпарат, ой, пікір алмасуда; тиімді қарым-қатынастың болуын қамтамасыз ететін көп таралған сөйлемдер мен стандартты орындалу тәртібін игеру;

2. Фонологиялық, лексикалық, грамматикалық білім және шеберлік немесе грамматикалық формалар және синтаксистік құрылымдарды дұрыс құрастыру қабілеті, сонымен бірге оқытылатын шет тілінің бар нормаларына сәйкес ұйымдастырылған, сөзде мағыналы үзінділерді түсіну және оларды тіл иеленуші қолданатындай мағынада қолдану.

3.Қарым-қатынас барысында негізгі сөйлеу түрлерін: баяндау, суреттеу, пайымдау, монолог, диалог, полилогты қолдана білуге; мәтіннің мазмұн деңгейіне мән бере отырып аутенттік аудиомәтіндерді түсіне білу;

Социолингвистік құзіреттілік

1.Қатысымның жағдаяты мен мақсатына, қатысушылардың әлеуметтік роліне, яғни, қатысым серіктесіне байланысты адекватты тілдік формаларды және құралдарды таңдау және қолдана білу .

2.Шетел тілінде өзін таныстыра білу, хат, сауалнама, өтініш жазу, сұрақ қою, шетел тілінде сұқбат жүргізу; өз ойын білдіру үшін қазақ, орыс және шетел тілінде лексикалық және грамматикалық ережелерді қолдана білу.

3.Іс-әрекеттің арнайы түрі ретінде қарым-қатынастың ерекшеліктерін білу: «мәдениетаралық қарым-қатынас» түсінігінің мәні мен оның түрлерін білу.

4.Оқу, ғылым, кәсіптік және әлеуметтік-ғылыми шеңберде қолдану үшін шетел тілін ауызша және жазбаша түрде меңгеру; шетел тілін тұлғааралық қатысым және мәдениетаралық қарым-қатынас үшін қолдана білу.

Лингвистикалық құзіреттілік

1. Шет тілінің жүйесі мен құрылысын, бірлік қызметінің ерекшелігін білу, әлеуметтік маңызды жағдайларда коммуникативті мақсатқа жету үшін

оларды қолдана білу; оқып жатқан тілде сөйлеу әрекеті түрлерін әбден жетілдіру іскерлігі: жазу, сөйлеу, тыңдау және оқу;

2. Оқылатын шетел тілінде диалогты және монологты сөйлеуді продуктивтілеу және репродуктивтілеуді білу; тілдік мәдениеттің жеткілікті деңгейінде ауызша және жазбаша сөйлеу адекватты стильді таңдай білу.

Тақырыпқа қатысты лексикалық бірлікті дамыту дағдысы;

Негізгі терминдер мен ұғымдардан тұратын пәрменді сөздіктердің дамуы; грамматикалық жолмен жасалынған дағдыларды жетілдіру;

Прагматикалық құзыреттілік

– кәсіби мазмұндағы мәтіндер негізіндегі сұқпаттық және монологтік айтылымдарды қалыптастыру шеберлігі,

жазылым дағдыларын жетілдіру,

коммуникативтік стратегияны өңдеу шеберлігі (белгілі бір сөйлесім жағдайына бейімделу);

Когнитивтік құзыреттілік

мәселелік тапсырмалар, ойын тапсырмалары, мәтіндер бойынша: мәтінді біріздендіру дағдысы (мазмұнның мәнін анықтау, сыни қабылдау, негізгі және қосымша ақпараттарды айыра білу);

мәтіннің мазмұнын ұғыну (сәйкестендіру, түсіндіру, жинақтау) дағдысы; мәтіннің мазмұнын өзгерту (толықтыру, қайта құру, қажетті мазмұнды таңдау);

Ақпараттық құзыреттілік

тілдік тұлғаның білім алу шеңберіндегі, сондай-ақ қоршаған әлем туралы ақпаратты қолдана білу дағдылары.

Түрлі нысандар (теледидар, ұнтаспа, телефон, компьютер) және ақпараттық технологиялар (бейне, электрондық почта, әлеуметтік желілер, Интернет т.б.) көмегімен ізденімпаздық біліктері қалыптасып, ақпаратты талдау, саралау, сараптау, сақтау және оны тарата білуге үйренеді.

Бағалау және аттестаттау саясаты

Критериалды бағалау: дескрипторларға қатысты барлық оқыту нәтижелерін бағалау (аралық бақылауда және емтихандарда құзіреттіліктің қалыптасуын тексеру).

Үй тапсырмасы - 40%

СӨЖ - 20%

Емтихан - 40%

Суммативті бағалау: дәрісханадағы белсенді жұмысы мен қатысуын бағалау; орындаған тапсырмаларын бағалау, СӨЖ (жоба / кейс / бағдарламалар / ...)

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы.

Студенттің қорытынды бағасы мына формула бойынша есептеледі:

$$\text{Пән бойынша қорытынды баға} = \frac{АБ1 + АБ2}{2} \cdot 0,6 + 0,1МТ + 0,3ҚБ$$

Төменде пайызға шаққандағы минимальды баға берілген:

95% - 100%: A	90% - 94%: A-	
85% - 89%: B+	80% - 84%: B	75% - 79%: B-
70% - 74%: C+	65% - 69%: C	60% - 64%: C-
55% - 59%: D+	50% - 54%: D-	0% - 49%: F

Әдебиеттер тізімі:

1. دستور مفصل امروز، دکتر خسرو فرشیدورد، تهران، انتشارات سخن، چاپ اول، ۱۳۸۲.
2. دستور زبان فارسی، دکتر عبدالرسول خیامپور، انتشارات ستوده، ۱۳۸۲.
3. Ахаев С. Терминнің танымдық табиғаты. – Алматы, 2000.
3. دستور زبان فارسی، دکتر تقی وحیدیان کامیار، تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۳.
4. Құрманбайұлы Ш. Қазақ терминологиясы дамуының кезеңдік сипаты.– Астана, 2002.
5. زبان فارسی، کتاب درسی سال اول متوسطه، وزارت آموزش و پرورش-دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی، چاپ چهاردهم، ۱۳۸۹ درس دوازدهم: گروه اسمی، ص.
6. Айтбаев О. Основы казахской терминологии.- А., 2000
7. Айтбаев Ө. Қазақ терминологиясының дамуы мен қалыптасуы.-А., 1998

Қосымша әдебиеттер:

1. Біләл Ш. Терминология - ғылымтану ілімінің негізгі саласы// "Ана тілі" газеті. 2003, мамырдың 22-сі.
2. Момынова Б. Терминология дербес ғылым емес// "Ана тілі" газеті. 2004, наурыздың 18-і.
3. Айтбаев О. Основы казахской терминологии.- А., 2000
4. Сыздық Р. Қазақ тілінің анықтағышы . Астана «Елорда» 2000ж.
5. Рүстемов Л.З. Парсы тілінің ізашары. Тегеран 1995 ж.
6. شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی. 1393 ژانویه.